

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Zakon o izvršbi (*Ovršni zakon*) (*Narodne novine* (NN; Uradni list Republike Hrvaške), št. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 in 73/17; v nadaljnjem besedilu: ZI) v tretjem delu z naslovom Zavarovanje (*Osiguranje*) določa naslednje ukrepe:

- zavarovanje z obvezno ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičnini – naslov 28;
- sodno in notarsko zavarovanje z zastavo na podlagi sporazuma med strankama – naslov 29;
- sodno in notarsko zavarovanje s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic – naslov 30;
- zavarovanje s predhodno izvršbo – naslov 31;
- zavarovanje s predhodnimi ukrepi – naslov 32;
- začasne ukrepe – naslov 33.

V skladu z ZI se lahko kot ukrepi zavarovanja določijo samo ukrepi, ki so kot taki opredeljeni s tem ali drugim zakonom. Ukrepi zavarovanja niso dovoljeni na stvareh in pravicah, ki v skladu z ZI ne morejo biti predmet izvršbe, razen če navedeni zakon določa drugače.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

2.1 Postopek

Kot (dolgoročni) ukrep v smislu obveznega zavarovanja terjatev ZI omogoča zavarovanje z ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičninah in premičninah (npr. denarnih terjatev, dohodku – plači, pokojnini itd., bančnem računu, vrednostnih papirjih in delnicah) ter zavarovanje s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic. Zavarovanje z ustanovitvijo zastavne pravice je lahko prostovoljno ali prisilno, medtem ko je lahko zavarovanje s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic zgolj prostovoljno, bodisi v postopku pred sodiščem bodisi pred notarjem.

Drugi ukrepi, urejeni z ZI, so zavarovanje s predhodno izvršbo, zavarovanje s predhodnimi ukrepi in začasni ukrepi. Te ukrepe lahko odredi samo sodišče prisilno, bodisi na predlog stranke bodisi po uradni dolžnosti.

Za odreditev in izvedbo zavarovanja so pristojna občinska sodišča, razen če je bilo to po zakonu zaupano kakemu drugemu sodišču, gospodarska sodišča pa so pristojna za odreditev in izvedbo zavarovanja v zadevah, v katerih so pristojna za odreditev izvršbe.

Za odreditev in izvedbo zavarovanja po uradni dolžnosti je pristojno sodišče, ki je pristojno za odločanje o predlogu zavarovanega upnika, razen če zakon določa drugače.

Za odločanje o predlogu za zavarovanje denarnih terjatev s prisilno ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičnini je pristojno sodišče, ki vodi zemljiško knjigo, v katero je treba izvesti vpis na podlagi izvršljive listine, ki določa denarno terjatev. Namen določitve tega ukrepa je zavarovati denarno terjatev z ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičnini z vpisom. Posledica vpisa zastavne pravice je ta, da se lahko izvršba na tej nepremičnini opravi tudi zoper tretje osebe, ki naknadno pridobijo to nepremičnino.

Sodišče lahko odredi sodno zavarovanje denarne terjatve z ustanovitvijo zastavne pravice na podlagi sporazuma med strankama na skupno zahtevo zavarovanega upnika in zavarovanega dolžnika za nekatere stvari, da se zavaruje denarna terjatev. Krajevna pristojnost za odločanje o predlogu za zavarovanje denarne terjatve zavarovanega upnika z ustanovitvijo zastavne pravice na stvareh in pravicah zavarovanega dolžnika ter za izvedbo zavarovanja se določi z ustrezno uporabo določb ZI o krajevni pristojnosti sodišča v izvršilnih postopkih za izterjavo denarnih terjatev na posameznih vrstah predmetov izvršbe. V sodnem zapisniku se evidentirajo sporazum strank o obstoju terjatve in datum njene zapadlosti ter sporazum strank, da se ta terjatev zavaruje z ustanovitvijo zastavne pravice. Podpisani sporazum ima učinek sodne poravnave.

Notarsko zavarovanje denarne terjatve z ustanovitvijo zastavne pravice na podlagi sporazuma med strankama je mogoče na podlagi sporazuma med upnikom in dolžnikom, sklenjenega v obliki notarske listine ali zasebne listine, katere vsebina je overjena, ki vsebuje tudi izjavo dolžnika, da se lahko na nekaterih njegovih stvareh ustanovi zastavna pravica.

Sodno zavarovanje s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic je mogoče na podlagi sporazuma med strankama, da se sporazum med njima o prenosu lastništva (nad nekaterimi stvarmi zavarovanega dolžnika na zavarovanega upnika zaradi zavarovanja določene denarne terjatve zavarovanega upnika) ali prenosu nekaterih pravic zavarovanega dolžnika (na zavarovanega upnika za enak namen) vnese v sodni zapisnik. Zavarujejo se lahko tudi prihodnje terjatve. Sporazum ima učinek sodne poravnave. Sodišče s krajevno pristojnostjo za odločanje o predlogu za zavarovanje denarne terjatve s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic se določi z ustrezno uporabo določb ZI o krajevni pristojnosti sodišča v izvršilnih postopkih za izvršitev denarnih terjatev na posameznih vrstah predmetov izvršbe.

Notarsko zavarovanje s prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic, tj. prenosom delnic, deležev ali poslovnih deležev v gospodarski družbi, je mogoče na podlagi sporazuma med upnikom in dolžnikom, sklenjenega v obliki notarske listine ali zasebne listine, katere vsebina je overjena. Pooblastilo notarja za sprejetje posamičnih ukrepov zavarovanja se določi v skladu s pravili o registriranem sedežu in območju notarjev.

Za odločanje o predlogu za predhodno izvršbo in za izvedbo take izvršbe je krajevno pristojno sodišče, ki bi bilo pristojno za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova. Zavarovanje s predhodno izvršbo odredi in izvede sodišče. Sodišče na podlagi sodbe, izdane v pravnem postopku, odredi predhodno izvršbo za zavarovanje nedenarne terjatve, ki je ni mogoče zavarovati s predhodnim vpisom v javno knjigo, če izvršilni upnik dokaže, da zaradi odložitve izvršbe, dokler sodba ni postala izvršljiva, obstaja verjetno tveganje, da bo izvršba onemogočena ali bistveno otežena, in če izvršilni upnik zagotovi zavarovanje za škodo, ki bi jo izvršilni dolžnik lahko utrpel zaradi take izvršbe.

Za odločanje o predlogu za zavarovanje s predhodnim ukrepom in za izvedbo takih ukrepov je krajevno pristojno sodišče, ki bi bilo pristojno za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova, s katerim je bilo zavarovanje odrejeno. Pogoj za odreditev predhodnega ukrepa je, da zavarovani upnik dokaže obstoj verjetnega tveganja, da bi bilo poplačilo terjatve brez tega ukrepa onemogočeno ali bistveno oteženo. Sodišče lahko v nekaterih primerih odloči, da je pogoj za predhodni ukrep zagotovitev zavarovanja za škodo, ki bi jo lahko zavarovani dolžnik utrpel z njegovo odreditvijo. V obrazloženem sklepu, s katerim se odredi predhodni ukrep, morajo biti navedeni vrednost terjatve, ki naj bi se zavarovala, vključno z obrestmi in stroški, ukrep, ki se uporabi za zavarovanje terjatve, in rok, v katerem je odrejen (največ 15 dni od izpolnitve pogojev za izvršbo).

Pred začetkom pravnega postopka ali kakega drugega sodnega postopka v zvezi s terjatvijo, ki naj bi se zavarovala, je za odločanje o predlogu za zavarovanje z začasnim ukrepom krajevno pristojno sodišče, ki bi bilo sicer pristojno za odločanje o predlogu za izvršbo. Za izvedbo začasnega ukrepa je

krajevno pristojno sodišče, ki bi bilo krajevno pristojno za izvršbo. Po začetku postopka je za odločanje o predlogu za zavarovanje z začasnim ukrepom pristojno sodišče, pred katerim se je začel postopek. Če to upravičujejo okoliščine posamezne zadeve, se lahko predlog vloži tudi pri sodišču, ki bi bilo krajevno pristojno za izvršbo. Sodišče, ki bi bilo pristojno za odločanje o predlogu za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova, izdanega v upravnem postopku, je pristojno tudi za odločanje o predlogu za odreditev začasnega ukrepa po koncu takega postopka. Sodišče odredi začasne ukrepe na podlagi predloga, vloženega pred začetkom sodnega ali upravnega postopka, med njim in po njem, dokler ni opravljena izvršba. Sklep sodišča o odreditvi začasnega ukrepa ima učinek sklepa o izvršbi. Vrste začasnih ukrepov so odvisne od tega, ali se z začasnim ukrepom zavaruje denarna ali nedenarna terjatev. Sodišče lahko glede na okoliščine zadeve po potrebi odredi več začasnih ukrepov.

Obremenitve, pravice ali prepovedi na premoženjih, delnicah, deležih ali poslovnih deležih se na podlagi sodne odločbe, notarske listine ali zasebne listine, katere vsebina je overjena, vpišejo v register terjatev upnikov, ki so predmet sodnega ali notarskega zavarovanja (register zastavnih pravic) (*Upisnik založnih prava*), ki se vodi pri finančni agenciji in je edinstvena podatkovna zbirka vpisanih obremenitev, pravic ali prepovedi, medtem ko se vpis zastavnih pravic ali sprememb lastninskih pravic na nepremičninah evidentira z vpisom v zemljiške knjige.

2.2 Glavni pogoji

Sodišče ob odreditvi zavarovanja s prisilno ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičnini odloči o predlogu za zavarovanje denarne terjatve na podlagi izvršilnega naslova, s katerim je bila denarna terjatev določena. Posebnih pogojev za odreditev zavarovanja ni, tako da sodišče na podlagi predloga odredi zavarovanje in na nepremičnini, vpisani v zemljiško knjigo, vpiše zastavno pravico zavarovanega upnika, doda pa tudi zaznamek o izvršljivosti terjatve. Če zavarovani dolжник v zemljiško knjigo ni vpisan kot lastnik nepremičnine, zavarovani upnik skupaj s predlogom predloži tudi listino, ki je primerna za vpis lastninske pravice zavarovanega dolžnika.

Zavarovani upnik in zavarovani dolжник lahko sodišču, da se zagotovi zavarovanje za denarno terjatev zavarovanega upnika z zastavno pravico na nekaterih predmetih zavarovanja, sporazumno predlagata, naj v korist zavarovanega upnika odredi in opravi vknjižbo zastavne pravice na nepremičnini, premoženjih, denarni terjatvi ter drugih stvareh in pravicah zavarovanega dolžnika, ali pa tak sporazum skleneta v obliki notarske ali zasebne listine, katere vsebina je overjena, ki vključuje izjavo dolžnika, da se lahko za zavarovanje določene denarne terjatve upnika na nekaterih njegovih stvareh ustanovi zastavna pravica. Podpisan sodni zapisnik oziroma notarska listina ali zasebna listina, katere vsebina je overjena, prav tako velja enako kot sodna poravnava zoper osebo, ki je soglašala, da se na njeni stvari ali pravici ustanovi zastavna pravica, tako da se lahko na podlagi teh listin za izterjavo zavarovane terjatve neposredno predlaga izvršba zoper tretjo osebo, na stvari katere je bila za zavarovanje terjatve ustanovljena zastavna pravica.

Stranki lahko sodišču skupaj predlagata, naj razpiše narok in v zapisnik vnese njun sporazum o prenosu lastništva nad nekaterimi stvarmi zavarovanega dolžnika na zavarovanega upnika zaradi zavarovanja določene denarne terjatve zavarovanega upnika ali naj v ta namen nekatere pravice zavarovanega dolžnika prenese na zavarovanega upnika. Zavarujejo se lahko tudi prihodnje terjatve. Tak sporazum se lahko sklene v obliki notarske listine ali zasebne listine, katere vsebina je overjena. Sporazum mora vsebovati določbo o roku zapadlosti zavarovane terjatve in o tem, kako ga določiti. Zavarovani dolжник je lahko tudi oseba, zoper katero zavarovani upnik nima terjatve, ki je zavarovana, oziroma tretja oseba, ki soglaša z zavarovanjem tovrstne terjatve. Sporazum se lahko nanaša tudi na zavarovanje nedenarnih terjatev, vendar mora biti v tem primeru v sporazumu podrobno navedena denarna vrednost terjatve.

Terjatev mora biti določena ali določljiva. Sporazumu se lahko doda izjava zavarovanega dolžnika o soglasju, da lahko zavarovani upnik neposredno na podlagi zapisnika zoper njega zahteva izvršbo za izročitev predmeta zavarovanja v posest po zapadlosti zavarovane terjatve. Zapisnik, ki vsebuje tako izjavo, je izvršilni naslov. Kadar se na podlagi sporazuma prenese lastništvo na nepremičnini, vpisani v zemljiško knjigo, mora tak sporazum vsebovati izjavo zavarovanega dolžnika, da se lahko neposredno na podlagi sporazuma opravi prenos v zemljiški knjigi in da se z vpisom v zemljiško knjigo lastništvo na nepremičnini prenese na zavarovanega upnika, pri čemer se doda zaznamek, da je bil prenos opravljen zaradi zavarovanja določene terjatve zavarovanega upnika. Razen če ni določeno drugače, ima zavarovani dolжник pravico še naprej uporabljati stvar, katere lastništvo je bilo preneseno na zavarovanega upnika, oziroma izvrševati pravico, preneseno na zavarovanega upnika, zavarovani upnik pa ima pravico, da ob zapadlosti terjatve nanj preneseno stvar ali pravico proda ali obremeni nepremičnino s hipoteko.

Zavarovanje s predhodnim ukrepom se lahko odredi za zavarovanje denarne terjatve na podlagi odločbe sodišča ali upravnega organa, ki še ni postala izvršljiva, na podlagi sporazuma, sklenjenega pred sodiščem ali upravnim organom, če v njem določena terjatev še ni zapadla, ali na podlagi notarske listine, če v njej določena terjatev še ni zapadla. Sodišče na podlagi teh listin odredi predhodni ukrep, če zavarovani upnik dokaže verjetnost tveganja, da bo poplačilo terjatve, če ta ne bo zavarovana, onemogočeno ali bistveno oteženo. Tveganje se šteje za verjetno, če je bila odreditev predhodnega ukrepa predlagana na podlagi plačilnega naloga ali sklepa o izvršbi na podlagi verodostojne listine, ki sta izdana na podlagi javne ali notarsko overjene listine, menice ali čeka, zoper katere je bil pravočasno vložen ugovor; sodbe, izdane v kazenskem postopku, v zvezi s premoženjskopravnim zahtevkom, zoper katero je dopustna obnova postopka; odločbe, ki jo je treba izvršiti v tujini; sodbe na podlagi priznanja, zoper katero je bila vložena pritožba; poravnave, sklenjene pred sodiščem ali upravnim organom, če v njej določena terjatev še ni zapadla, ki se izpodbija na način, ki ga določa zakon; notarskega sklepa ali listine, če v njej določena terjatev še ni zapadla, ki se izpodbija na način, ki ga določa zakon. Sodišče zavrne predlog za zavarovanje s predhodnim ukrepom oziroma razveljavi določen predhodni ukrep in ustavi postopek, če zavarovani dolжник dokaže kot verjetno, da tveganja ni ali da je prenehalo.

Zavarovanje z začasnim ukrepom se lahko predlaga pred začetkom sodnega ali upravnega postopka, med njim in po njem, dokler ni opravljena izvršba. Zavarovani upnik mora v predlog za odreditev začasnega ukrepa vključiti zahtevek, v katerem natančno navede terjatev, ki jo želi zavarovati, določi vrsto ukrepa, ki ga želi, in njegovo trajanje, po potrebi pa tudi sredstvo zavarovanja, s katerim se začasni ukrep prisilno izvrši, ter predmet zavarovanja. V predlogu morajo biti navedena dejstva, na katerih temelji zahtevek za odreditev začasnega ukrepa, in predloženi dokazi, ki potrjujejo te navedbe. Zavarovani upnik mora te dokaze, če je mogoče, priložiti predlogu. Začasni ukrep se lahko odredi za zavarovanje nezapadlih in pogojnih terjatev, vendar ni dopusten, če so izpolnjeni pogoji za odreditev predhodnega ukrepa, s katerim je mogoče doseči enak namen zavarovanja. Začasni ukrep za zavarovanje denarne terjatve se lahko odredi, če zavarovani upnik dokaže verjetnost obstoja terjatve in tveganja, da bi zavarovani dolжник brez takega ukrepa preprečil ali bistveno otežil izterjavo terjatve, tako da bi svoje premoženje odtujil, skril ali kako drugače z njim razpolagal. Zavarovanemu upniku ni treba dokazati tveganja, če dokaže, da bi zavarovani dolжник zaradi predlaganega ukrepa utrpel zgolj neznatno škodo, tveganje pa se šteje za dokazano, če je treba terjatev izvršiti v tujini. Začasni ukrep se lahko odredi zaradi zavarovanja nedenarne terjatve, če zavarovani upnik dokaže verjetnost obstoja svoje terjatve in verjetnost tveganja, da bi zavarovani dolжник brez takega ukrepa preprečil ali bistveno otežil izterjavo terjatve, zlasti s spreminjanjem trenutnega stanja, ali če dokaže, da je ukrep verjetno nujen za preprečitev nasilja ali nastanka nepopravljive škode. Poleg tega zavarovanemu upniku ni treba dokazati tveganja, če dokaže, da bi zavarovani dolжник zaradi predlaganega ukrepa verjetno utrpel samo neznatno škodo, pri čemer se tveganje šteje za dokazano, če je treba terjatev izvršiti v tujini. Sodišče lahko odredi začasni ukrep na predlog zavarovanega upnika, tudi če ta ne dokaže verjetnosti obstoja terjatve in tveganja, če je pred tem v roku, ki ga določi sodišče, vplačal varščino za škodo, ki bi jo lahko zavarovani dolжник utrpel zaradi odreditve in izvedbe začasnega ukrepa. Če zavarovani upnik ne vplača varščine v določenem roku, sodišče zavrne predlog za zavarovanje. Sodišče lahko glede na okoliščine zadeve odredi več začasnih ukrepov, če je to potrebno; če je mogoče v posamezni zadevi odrediti več začasnih ukrepov, sodišče odredi tistega, ki je najustreznejši za dosego namena zavarovanja (če so vsi enako ustrezni, sodišče odredi tistega, ki je za zavarovanega dolžnika najmanj obremenjujoč).

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Predmet ukrepov zavarovanja in začasnih ukrepov so lahko vse stvari ali pravice, ki so v lasti zavarovanega dolžnika, na primer nepremičnine, premičnine, denarne terjatve iz naslova plače, pokojnine, invalidnine, gotovinske vloge na bančnih računih ali varčevalnih računih ter druge lastninske pravice, če ne gre za stvari, ki so po zakonu izvzete iz izvršbe, ali če ni zakonsko omejene pravice za izvršbo na stvareh (npr. stvari, ki niso v prometu, kmetijska zemljišča in gospodarska poslopja kmetov v obsegu, potrebnem za njihovo preživljanje in preživljanje članov njihove ožje družine ter drugih oseb, ki jih po zakonu morajo preživljati, itd.).

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Zavarovanje z ustanovitvijo zastavne pravice na nepremičnini (prostovoljno ali prisilno, sodno ali notarsko) se ustanovi z vknjižbo zastavne pravice v zemljiško knjigo, v katero je vpisana nepremičnina.

S sodnim in notarskim zavarovanjem, ki vključuje prenos lastništva nad stvarmi ali prenos pravic, zavarovani upnik postane lastnik stvari ali pravic z vknjižbo v zakonsko predpisane javne knjige ali registre. Zavarovani upnik in zavarovani dolžnik lahko za zagotovitev zavarovanja za denarno terjatev zavarovanega upnika z zastavno pravico na nekaterih predmetih zavarovanja sodišču sporazumno predlagata, naj v korist zavarovanega upnika odredi in opravi:

1. vknjižbo zastavne pravice na nepremičnini zavarovanega dolžnika;
2. predložitev sporazuma med strankama o ustanovitvi zastavne pravice na nepremičninah, ki niso vpisane v zemljiške knjige, zemljiškopravni sodišču;
3. vknjižbo zastavne pravice na premičninah zavarovanega dolžnika;
4. vknjižbo zastavne pravice na denarni terjatvi zavarovanega dolžnika;
5. vknjižbo zastavne pravice na delu dohodka zavarovanega dolžnika na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali opravljanju storitev;
6. vknjižbo zastavne pravice na delu pokojnine, invalidnine ali nadomestila za izgubljeni dohodek;
7. vknjižbo zastavne pravice na terjatvi, ki jo ima zavarovani dolžnik na bančnem računu ali varčevalni knjižici;
8. vknjižbo zastavne pravice na terjatvi za izročitev ali dostavo premičnin ali izročitev nepremičnine;
9. vknjižbo zastavne pravice na drugih lastninskih ali stvarnih pravicah;
10. vknjižbo zastavne pravice na delniških listinah in drugih vrednostnih papirjih ter njihovo izročitev v hrambo;
11. vknjižbo zastavne pravice na delnicah, za katere niso bile izdane delniške listine, ter na deležih in poslovnih deležih v gospodarskih družbah;
12. vknjižbo zastavne pravice na vrednostnih papirjih, ki jih vodi depozitna družba (*Depozitarno društvo*).

Zavarovanje s predhodno izvršbo: sodišče lahko za zavarovanje nedenarne izvršbe, ki je ni mogoče zavarovati s predznambo v javni knjigi, na podlagi sodbe, izdane v pravnem postopku, odredi predhodno izvršbo.

Zavarovanje s predhodnimi ukrepi: sodišče lahko odredi naslednje predhodne ukrepe:

1. predznambo zastavne pravice na nepremičnini zavarovanega dolžnika ali na pravici, vknjiženi na nepremičnini;
2. predložitev sporazuma med strankama o ustanovitvi zastavne pravice na nepremičninah, ki niso vpisane v zemljiške knjige, zemljiškopravni sodišču;
3. vknjižbo zastavne pravice na premičninah zavarovanega dolžnika;
4. vknjižbo zastavne pravice na denarni terjatvi zavarovanega dolžnika;
5. vknjižbo zastavne pravice na delu dohodka zavarovanega dolžnika na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali opravljanju storitev;
6. vknjižbo zastavne pravice na delu pokojnine, invalidnine ali nadomestila za izgubljeni dohodek;
7. vknjižbo zastavne pravice na terjatvi, ki jo ima zavarovani dolžnik na bančnem računu ali varčevalni knjižici;
8. vknjižbo zastavne pravice na terjatvi za izročitev ali dostavo premičnin ali izročitev nepremičnine;
9. vknjižbo zastavne pravice na drugih lastninskih ali stvarnih pravicah;
10. vknjižbo zastavne pravice na delniških listinah in drugih vrednostnih papirjih ter njihovo izročitev v hrambo;
11. vknjižbo zastavne pravice na delnicah, za katere niso bile izdane delniške listine, ter na deležih in poslovnih deležih v gospodarskih družbah;
12. vknjižbo zastavne pravice na vrednostnih papirjih, ki jih vodi depozitna družba (*Depozitarno društvo*);
13. prepoved banki, da zavarovanemu dolžniku ali tretji osebi na njegovo zahtevo z njegovega računa izplača znesek, za katerega je bil odrejen predhodni ukrep.

Zavarovani upnik lahko na podlagi predhodnega ukrepa pridobi zastavno pravico na predmetu zavarovanja. Kadar je odrejena prepoved izplačil denarnega zneska, ki ga zavarovani dolžnik hrani v banki, navedenega zneska med trajanjem prepovedi ni mogoče prenesti z računa, razen za poplačilo zavarovane terjatve.

Začasni ukrepi

– Za zavarovanje denarne terjatve se lahko odredi kateri koli ukrep, s katerim se doseže namen takega zavarovanja, zlasti:

1. prepoved zavarovanemu dolžniku, da ne sme odtujiti ali obremeniti premičnin, zaseg teh stvari in njihovo zaupanje v hrambo zavarovanemu upniku ali tretji osebi;
2. zaseg in polog gotovine, vrednostnih papirjev in podobnega pri sodišču ali notarju;
3. prepoved zavarovanemu dolžniku, da ne sme odtujiti ali obremeniti nepremičnin ali stvarnih pravic, ki so na nepremičnini vknjižene v njegovo korist, z zaznamkom o tej prepovedi v zemljiški knjigi;
4. prepoved dolžniku zavarovanega dolžnika, da ne sme prostovoljno izpolniti svoje obveznosti do zavarovanega dolžnika, in prepoved zavarovanemu dolžniku, da ne sme prejeti izpolnitve te obveznosti oziroma razpolagati s svojimi terjatvami;
5. odredba banki, da zavrne plačilo z računa zavarovanega dolžnika zavarovanemu dolžniku ali tretji osebi na zahtevo zavarovanega dolžnika v znesku, za katerega je bil odrejen začasni ukrep.

– Za zavarovanje nedenarne terjatve se lahko odredi kateri koli ukrep, s katerim se doseže namen takega zavarovanja, zlasti:

1. prepoved odtujitve ali obremenitve premičnin, na katere se nanaša terjatev, njihov zaseg in zaupanje v hrambo zavarovanemu upniku ali tretji osebi;
2. prepoved odtujitve ali obremenitve delnic, deležev ali poslovnih deležev, na katere se nanaša terjatev, z zaznamkom o prepovedi v registru delnic, deležev ali poslovnih deležev in po potrebi tudi v sodnem zapisniku; prepoved uporabe ali uveljavljanja pravic na podlagi takih delnic, deležev ali poslovnih deležev; zaupanje upravljanja delnic, deležev ali poslovnih deležev tretji osebi; ustanovitev začasne uprave družbe;
3. prepoved odtujitve ali obremenitve drugih pravic, na katere se nanaša terjatev, in zaupanje upravljanja teh pravic tretji osebi;
4. prepoved odtujitve ali obremenitve nepremičnine, na katero se nanaša terjatev, ali stvarnih pravic na nepremičnini, na katere se nanaša terjatev, z zaznamkom o prepovedi v zemljiški knjigi; zaseg nepremičnine in njeno zaupanje v hrambo in upravljanje zavarovanemu upniku ali tretji osebi;
5. prepoved dolžniku zavarovanega dolžnika, da temu ne sme izročiti stvari, prenesti pravice ali izpolniti kake druge nedenarne obveznosti, na katero se nanaša terjatev;
6. prepoved zavarovanemu dolžniku, da ne sme izvesti dejanj, s katerimi bi lahko oškodoval zavarovanega upnika, in prepoved kakršnega koli spreminjanja stvari, na katere se nanaša terjatev;
7. odreditev zavarovanemu dolžniku, da opravi določena dejanja, ki so nujna za ohranitev premičnin ali nepremičnine ali za ohranitev stvari v trenutnem stanju;

8. dovoljenje zavarovanemu upniku, da obdrži stvari zavarovanega dolžnika, ki se hranijo pri njem in na katere se nanaša terjatev, dokler pravda ni pravnomočno končana;
9. dovoljenje zavarovanemu upniku, da opravi določena dejanja ali pridobi določene stvari sam ali po tretji osebi, zlasti za vrnitev v prejšnje stanje;
10. začasna vrnitev delavca na delo; plačilo nadomestila med trajanjem delovnega spora, če je to potrebno za njegovo preživljanje in preživljanje oseb, ki jih mora po zakonu preživljati.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Sodno in notarsko zavarovanje z ustanovitvijo zastavne pravice ali prenosom lastništva nad stvarmi in prenosom pravic praviloma velja do pravnomočnega končanja postopka.

V sklepu, s katerim se odredi predhodni ukrep, morajo biti navedeni vrednost terjatve, ki naj bi se zavarovala, vključno z obrestmi in stroški, ukrep, s katerim se zavaruje terjatev, in čas, za katerega je odrejen. Predhodni ukrep se lahko odredi za največ 15 dni od izpolnitve pogojev za izvršbo. Če se ta čas izteče, preden odločba, na podlagi katere je bil odrejen predhodni ukrep, postane izvršljiva, sodišče na predlog zavarovanega upnika, ki je sodišču predložen pred iztekom obdobja, za katero je bil predhodni ukrep odrejen, ta čas podaljša, če se okoliščine, v katerih je bil ukrep odrejen, niso spremenile.

V sklepu o odreditvi začasnega ukrepa se določi tudi trajanje tega ukrepa, če pa je ukrep odrejen pred vložitvijo tožbe ali začetkom drugega postopka, se določi tudi rok, v katerem mora zavarovani upnik vložiti tožbo oziroma predlog za začetek drugega postopka, da se utemelji ukrep. Sodišče na predlog zavarovanega upnika podaljša trajanje začasnega ukrepa, če se okoliščine, v katerih je bil ukrep odrejen, niso spremenile.

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

Pritožbo zoper sklep sodišča na prvi stopnji je mogoče vložiti v osmih dneh po vročitvi sklepa, izdanega na prvi stopnji, razen če ni z ZI drugače določeno.

Pritožba praviloma ne odloži izvršljivosti sklepa. O pritožbi odloči drugostopenjsko sodišče.

Pritožba zoper sklep o predlogu za izdajo začasnega ukrepa se ne pošlje v odgovor nasprotni stranki, drugostopenjsko sodišče pa o pritožbi odloči v 30 dneh od prejema.

Zoper notarsko listino ali zasebno listino, katere vsebina je overjena, ni pravnega sredstva, lahko pa dolžnik ugovarja notarskemu zavarovanju v posebnem pravnem postopku, v katerem izpodbija sklenjene sporazume. Tretje osebe lahko ugovarjajo notarskemu zavarovanju v postopku pred sodiščem v skladu s pravili, ki se uporabljajo za ugovore zoper sodno zavarovanje.

Revizija je v postopku zavarovanja dovoljena samo, če je odločba, izdana na drugi stopnji, odvisna od rešitve materialnega ali procesnega vprašanja, pomembnega za zagotovitev enotne uporabe prava in enakosti vseh strank pri njegovi uporabi, v skladu s pravili pravnega postopka. Obnova postopka ni dovoljena, vrnitev v prejšnje stanje pa je dovoljena samo zaradi zamude roka za pritožbo ali ugovor.

Zadnja posodobitev: 26/09/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.